Uniwersytet Gdański

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Antropologia fizyczna - ćwiczenia , PG_00139737		
Kierunek studiów	Archeologia (O)		
Data rozpoczęcia studiów	październik 2024 r.	Rok akademicki realizacji przedmiotu	2026/2027
Poziom kształcenia	I stopnia - licencjackie	Grupa zajęć	Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów
Forma studiów	stacjonarne	Sposób realizacji	na uczelni
Rok studiów	3	Język wykładowy	polski Przekazywane są nazwy angielskie podstawowych pojęć z zakresu antropologii fizycznej.
Semestr studiów	5	Liczba punktów ECTS	1.0
Profil kształcenia	ogólnoakademicki	Forma zaliczenia	zaliczenie
Jednostka prowadząca	Rektor -> Wydział Historyczny -> Instytut Archeologii		
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot	dr hab. Anna Strobin	
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu		

Formy zajęć						
Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
Liczba godzin zajęć	0.0	0.0	30.0	0.0	0.0	30
W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						

Aktywność studenta i liczba godzin pracy				
Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów	Udział w konsultacjach	Praca własna studenta	RAZEM
Liczba godzin pracy studenta	30	2.0	10.0	42

Cel przedmiotu	
	Zaznajomienie studenta z podstawowymi zagadnieniami z zakresu antropologii fizycznej, bioarcheologii, tafonomii, badania grobów inhumacyjnych i ciałopalnych. Opanowanie wiadomości z zakresu osteologii człowieka, mianownictwa anatomicznego, specjalistycznych metod badawczych (opisowych i pomiarowych), czy też pobierania próbek do badań genetycznych lub izotopowych. Nabycie umiejętności praktycznych do rozpoznawania poszczególnych kości szkieletu ludzkiego, dającej możliwość pracy przy eksploracji grobów oraz pozwalającej na przygotowywanie dokumentacji antropologicznej (karty grobów).

Efekty uczenia się przedmiotu

Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
[ARCHL3_U07] Potrafi współdziałać z innymi osobami w ramach prac zespołowych (także o charakterze interdyscyplinarnym) zarówno na etapie prac terenowych, jak i ich opracowania wyników	Potrafi współdziałać z innymi osobami w ramach prac zespołowych (także z udziałem antropologów fizycznych) zarówno na etapie prac terenowych, jak i ich opracowania wyników.	[SU2] prezentacja/projekt/referat/ raport [SU8] obserwacja samodzielnej lub zespołowej pracy studenta
[ARCHL3_K01] Jest gotów do krytycznej oceny posiadanej wiedzy i odbieranych treści	Jest gotów do krytycznej oceny posiadanej wiedzy i odbieranych treści.	[SK1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SK8] obserwacja samodzielnej lub zespołowej pracy studenta
[ARCHL3_K02] Jest gotów do uznania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych oraz zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu w aspekcie analiz gabinetowych jak i prac terenowych	Jest gotów do uznania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych oraz zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu w aspekcie analiz gabinetowych jak i prac terenowych.	[SK1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SK8] obserwacja samodzielnej lub zespołowej pracy studenta
[ARCHL3_U08] Potrafi samodzielnie planować i realizować własne uczenie się przez całe życie	Potrafi samodzielnie planować i realizować własne uczenie się przez całe życie.	[SU2] prezentacja/projekt/referat/ raport
[ARCHL3_U03] Potrafi komunikować się z otoczeniem z użyciem specjalistycznej terminologii z zakresu archeologii	Potrafi komunikować się z otoczeniem z użyciem specjalistycznej terminologii z zakresu antropologii fizycznej.	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja
[ARCHL3_W01] Zna i rozumie w zaawansowanym stopniu wybrane fakty, obiekty i zjawiska oraz dotyczące ich metody i teorie wyjaśniające złożone zależności między nimi, stanowiące podstawową wiedzę ogólną z zakresu nauk humanistycznych	Zna i rozumie w zaawansowanym stopniu wybrane fakty, obiekty i zjawiska oraz dotyczące ich metody i teorie wyjaśniające złożone zależności między nimi, stanowiące podstawową wiedzę ogólną z zakresu paleoantropologii, antropologii historycznej i biologii populacji pradziejowych.	[SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SW3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna

Treści przedmiotu

zagadnienia tafonomii; budowa układu kostnego człowieka (czaszka, szkielet postkranialny); inwentaryzacja szkieletu osobnika dorosłego i dziecka; inwentaryzacja uzębienia; określenie płci i wieku w chwili śmierci; opis morfologii szkieletu postkranialnego (osteometria) i czaszki (kranioskopia, cechy metryczne i niemetryczne); rekonstrukcja wysokości ciała; morfologiczne reakcje na warunki życia (wyznaczniki stresu morfologicznego); analiza materiałów kostnych z grobów ciałopalnych; pobieranie próbek do badań specjalistycznych; dokumentacja antropologiczna (karty grobów)

Wymagania wstępne i dodatkowe

Znajomość epok historycznych i kultur archeologicznych, znajomość podstawowych typów źródeł archeologicznych i metod ich interpretacji (kontekst archeologiczny), znajomość podstaw tafonomii, znajomość obrządku pogrzebowego w różnych kulturach pradziejowych, znajomość metod i dokumentacji archeologicznych badań terenowych, podstawy statystyki.

Sposoby i kryteria oceniania osiąganych efektów uczenia się

Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej
realizacja zadania problemowego w formie pracy zaliczeniowej z wybranego zagadnienia	51.0%	40.0%
zaliczenie ustne - praktyczne	51.0%	60.0%

Zalecana lista lektur

Podstawowa lista lektur

Bochenek A., Reicher M., 1990, *Anatomia człowieka*, t. 1, Warszawa

Gładykowska-Rzeczycka J., 1989, *Schorzenia ludności prahistorycznej na ziemiach polskich*, Gdańsk.

Malinowski A., Strzałko J. (red.), 1989, Antropologia, Warszawa-Poznań.

Piontek J., 1996, Biologia populacji pradziejowych. Zarys metodyczny, Poznań.

Ubelaker D.H., 1989, *Human Skeletal Remains: Excavation, An alysis, Interpretation*, Taraxacum, Washington.

White T.D., Folkens P.A., 2005, The Human Bone Manual, San Diego.

	Uzupełniająca lista lektur	Bass W.M., 1995, Human osteology: a laboratory and field manual, Missouri Archaeological Society. Buikstra J.E., Ubelaker H.D. (ed.), 1994, Standards for Data Collection from Human Skeletal Remains, Arkansas Archaeological Survey, Research Series 44, Fayetville. Brickley M., McKinley J.I., 2004, *Guidelines to the Standards for Recording Human Remains*, IFA paper 7, 62. Ortner D.J., 2003, Identification of Pathological Conditions in Human Skeletal Remains, San Diego & London. Strzałko J., Henneberg M., 1975, *Określanie płci na podstawie morfologii szkieletu,* „Przegląd Antropologiczny", t. 41, z. 1, s. 105-126. Strzałko J., Piontek J., Malinowski A.,1972 , Problem rekonstrukcji wzrostu na podstawie kości zachowanych we fragmentach lub spalonych, „Przegląd Antropologiczny", t. 38, z. 2, 277-287. Trotter M., Gleser G.C., 1952, Estimation of stature from long bones of American Whites and Negroes, American Journal of Physical Anthropology 10, s. 463-514.
	Adresy eZasobów	
Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania	1. Metody określania wieku w chwili śmierci 2. Analiza stanu powierzchni uchowatej 3. Uzupełnianie karty szkieletu – praca z materiałem kostnym	
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy	

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.